

τὰ Ρωμαϊκά στομάχια, φαίνεται, ακόμα δὲν τὸ βαρεθῆκανε. Τὸ μόνο ποὺ ξεχωρίζει κάπως σ' αὐτὴ τὴν περίστασι, ποὺ δίνει κάποια ποικιλία ορεχτικὰ στὸ φαῖ, τὸ ποῦμε, εἶναι ἡ κωμικὴ καταγγελία τοῦ Ράλλη γιὰ τὴν ἀνὴ-θικὴ πολιτικὴ τοῦ Ζοῦμη. Ὅσο δηλ. ὁ Ζοῦμης ὑποστήριζε τὸ Ράλλη, ἡ πολιτικὴ του εἴταν ἡ θικὴ· τὴν ποὺ βόηθησε τὸ Θεοτόκη, ἡ πολιτικὴ του ἔγινε ἀνὴθικὴ!

Μωρέ, λογικὴ! Καὶ νὰ μὴ ντρέπονται νὰ ξεστομίζουν τέτοιες ἀδιάντροπες λέξεις! Καὶ νὰ μὴν ξυπνᾷτε τέλος αὐτὸς ὁ χαμᾶλης λαὸς νὰ νοῖζει μεγαλόπρεπα τὰ χέρια του καὶ νὰν τοὺς τὰ κολλήσῃ παρὰσῃμα στὰ χεῖρά τους χεῖλια!

Ἀπελπισία! Ὅχι μοναχὰ νὰ λέγονται τέτοιες ἀνοήσιες, μὰ καὶ νὰ σχολιάζονται σοβαρὰ ἀπὸ τὸν τύπο, καὶ ν' ἀκούγονται μὲ ἀπάθεια ἀπὸ τὸ λαὸ! Μὰ τέτοιος τύπος καὶ τέτιος λαὸς δὲν μποροῦν παρὰ καὶ τέτοιους πολιτικούς νὰ δημιουργοῦνε. Ἄξιον ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον.

Ο ΡΟΛΑΝΔΟΣ

— Ἔχῃ ὁ Μαινόμενος τοῦ Ἰταλοῦ ποιητῆ— ὁ Κορφιᾶτης λογιώτατος κ. Μ. Π. Λάνδος ἢ Μουρλάνδος δημοσιεύει στὴν Κορφιατικὴ «Ἐφημερίς τῶν Εἰδήσεων» ἕνα ἄρθρον τρομερὸ καὶ φοβερὸ— φυσικὰ καὶ ἀνόητο—γιατί, λέει, κάποια κυρία τόλμησε νὰ μοιρᾷ μερικὰ μεταφρασμένα Βαγγέλια ἀπὸ κείνα ποὺ ἀποτελοῦσιν ἀπὴν ἀπόδειξιν τῆς διαφθορᾶς τῶν ἡθῶν ἡμῶν καὶ τοῦ παντελοῦς ἐκφυλισμοῦ ἡμῶν, ὃν ἐνθαρρύνουσι μίσθαρνα ὄργανα (νὰ μὴ ντρέπεται ὁ ψεύτης!) ἐπιβούλων ἐχθρῶν μας».

Ὁ κ. Μουρλάνδος ἀφοῦ ξαναχασσῇ ὅσες ἀνοήσιες καὶ βρισιὲς γραφῆκανε στὶς Ἀθηναϊκὰς φημερίδες ἀπὸ τὰ Βαγγελικά ἴσως σήμερον, φοβερίζει πὺς ὁ λαὸς τῆς Κερκύρας θὰ ἐγερθῇ καὶ θὰ συντρίψει «ἀπὸ τὴν πυγμὴν του» τοὺς «ἐπιλήθμονας τοῦ πρὸς τὰ πατρία ὀφειλομένου ἔργου σεβασμοῦ»—γιατί, φαίνεται, ὁ κ. αὐτός, ποὺ δὲ θᾶναι Κορφιᾶτης, φαντάζεται τὴν Κέρκυρα ἄλλη Ἀθήνα καὶ γι' αὐτὸ τὴ βρίζει τόσο ἀνόητα.

Ἀπὸ τὴν «πυγμὴν» —τὴ φανταστικὴν, ποὺ θὰν τὴ βλέπει μόνο τὴ νύχτα στὸν τοῖχον τοῦ φρενισμένου γραφείου του, ὅτα σηκώνει τὸ χεῖρ του ἄγρια καὶ τὸ γροθιάζει ὁ κ. Μουρλάνδος—ἀπὸ τὴν πυγμὴ λοιπὸν αὐτὴ θὰ γλυτώσῃ μόνο ὁ εὐλαβὴς διαφθορῆς τοῦ Εὐαγγελίου ποὺ δὲ ζεῖ εὐτυχῶς στὴν Ἑλλάδα,

Μαλάρω εἶχε κινήσει μπροστά. Ἀκολουθοῦσε μὲ τὰ μάτια καὶ τίς δού. Ἡ Ἑλένη χαμογελοῦσε κοιτάζοντας κάτω. Τὸ Μαλάρω γύρισε καὶ κοίταξε μιὰ. Σκέφτονταν ποιά ν' ἀκολουθήσῃ. Ἀμα χάθηκεν ἡ Μαλάρω πῆρε καὶ αὐτὸς ἕνα δρόμον μοναχὸς του. Τὸν φωνάζει ακόμα μὲ γέλοισιν ἡ ἀδελφὴ του νὰ σταθῇ.

Γιὰ τελευταία φορὰ εἶδε τὴ Μαλάρω καὶ ἔτυχε νὰ περᾷ καὶ ὁ Λαζός. Δὲν τὴ κοίταξε ὁ Γιῶργος στὸ πρόσωπον καὶ αὐτὴ πέρασε συλλογισμένη.

Ἐφύγε γιὰ τὴν Ἀθήνα μὲ λίγες ἐλπίδες. Ἐφύγε ἀπογοητευμένος, χωρὶς ἐλπίδα γιὰ τὸ μέλλο. Οἱ γονεῖς του σκυθώσαν ἅμα ἔκουσαν πὺς δὲν πέτυχε. Πέρασαν μέρες καὶ θυμῆθησαν νὰ τοῦ ποῦν πὺς ἔπρεπε νὰ γίνῃ γιατρός.

Ἦταν στὴν αὐλὴ καὶ σκαλίζε τὰ λουλούδια. Τί ἄλλο εἶχε νὰ κάμῃ! Μποροῦσε νὰ γίνῃ γιατρός; σκέφτονταν. Θυμῶνταν τὸ Ἀνατομικόν. Ἐβλεπε τὰ τραπέζια μὲ τὰ πτώματα ἀράδα. Ἡ πόρτα ἔχει κλείσει. Ποῦθε θὰ βγῇ; Προχωρεῖ. Πᾶει δίπλα σ' ἕνα τραπέζι νὰ ἐργαστῇ. Μοναχὸς του. Κοιτάζει τὸ πτώμα. Μὲ φρίκην τὸν διαπερνοῦν. Βλέπει τὸν ἑαυτὸ του. Χαμηλώνει πάλι καὶ κοιτάζει σ' ἄλλο δίπλα τραπέζι. Ἀσπρὰ γένεια, ἄσπρα μαλλιά... μήπως ἦταν;.. καὶ εἶχε τόσο γεράσει. Ὁ πατέρας

καὶ ποὺ πέρου τὴν ἔνοιξη ἔζησε ἕναν ἀλάκαιο μῆνα στοὺς Κερφούς χωρὶς νὰ ἴδῃ τὴν κωμικὴ γροθιά τοῦ λογιώτατου τῆς «Ἐφημερίς τῶν Εἰδήσεων». Μπορεῖ νὰ μὴν εἶδε καὶ τὴν ἐφημερίδα καθόλου, ἀφοῦ πρώτη φορὰ καὶ ἐμεῖς εἶδω τὴ βλέπουμε, καὶ μαθαίνουμε πὺς περπατᾷ στὰ 18 χρόνια—νὰν τὰ χιλιάσει!—πὺς δείχνει γροθιὲς καὶ πὺς κλίνει τὸ «Νουμᾶ», γιατί, στὸ ἴδιο φύλλο ποὺ δημοσιεύεται τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Μουρλάνδου, δημοσιεύεται καὶ ἡ «Κέρκυρα» τοῦ Λεάντρου Παλαμᾶ, χωρὶς νὰ γίνῃ ἡ παρκαμικὴ κουδέντα πὺς τὸ ποίημα παρῆκε ἀπὸ τὸ «Νουμᾶ».

Ἀγκαλὰ καὶ καπὸς Μ. Β. Λάνδος καταδικάστηκε δῶ καὶ δὺς χρόνια ἀπὸ τὸ Κακούργονικεῖο τῆς Κέρκυρας γιατί ἐκλεψε, λέει, τὰ βιβλιοθήκη τοῦ Κορφιατικοῦ Γυμνασίου. Μήπως εἶναι ὁ φίλος μας κ. Μουρλάνδος; Δὲν τὸ πιστεύουμε, γιατί τότε δὲ θ' ἔγραφε μὲ τόση ἀδιάντροπιὰ γιὰ τὴ «διαφθορὰν τῶν ἡθῶν ἡμῶν».

ΑΜΕ

αὐτὸ πάλι ποὺ γράφτηκε στὶς ἐφημερίδες πὺς μιὰ καπελλοῦ, πασίγνωστη πιά γιὰ τοὺς ἐρωτῆς τῆς μὲ κάποιον πρ. τμηματάρχην τοῦ Ὑπουργείου καὶ μὲ τοὺς ἄλλους σεβαστοὺς κυρίους, πὺς δηλ. ὅ,τι πρῶμα ἔφερνε ἀπὸ τὴν Εὐρώπην γιὰ τὸ μαγαζὶ τῆς τῶ-θραζε λαθρεμπορικὰ καὶ τῶθραζε μάλιστα ἀπὸ τὰ βαπόρια μὲ ἀτμάκκτο τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ;

Κ' ἔπειτα ζητᾷμε παρὰδες ὁλοῖνα ἀπὸ τοὺς πλοῦσιους πατριώτες μας νὰ φταιξοῦμε στόλο γιὰ νὰ προστατεύῃ τὰ λαθρεμπορία, ἐρωτικὰ καὶ ἐμπορικὰ, τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης καπελλοῦς! Ἀμὲ ὁ κ. πρ. τμηματάρχης πάλι ποὺ τῶθραζε ὅλ' αὐτὰ καὶ τὰ βοηθοῦσε, ὅσο εἴταν τμηματάρχης, καὶ ἔρχεται νὰν τὰ καταγγεῖλει μόνο σήμερον, σὰν ἔπαυε δηλ. νᾶναι πιά τμηματάρχης καὶ ἀγαπητικὸς τῆς καπελλοῦς; Μωρέ, τ' εἶν' αὐτὰ; Ὁ φτωχὸς ὁ Ἀνέστης ποὺ εἰρήσκει «καὶ σάπιο» στὴ Δανία, ἔν ἐρχότανε δῶ σήμερον δὲ θ' ἔβρισκε τίποτα γιὰ, αὐτὴ τὴν ζεστοπώσιὰ μας ακόμα. Κι αὐτὴ σάπια, ὅπως ὅλα μας.

Ο ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ

ὁ Δὸν Κιχῶτος σὰ Λάζαρος βγῆκε τὴν περασμένη Δευτέρᾳ ἀπὸ τὸν τάφο του καὶ ὁ Ράλλης στήθηκε ἔ Χριστὸς του. Ὁ μακαρίτης, θυμόταστε, ἔμεινε τίς ἔφαγε ἀλύπητα στὸ Χάνι μαζί μὲ τὸν πιστὸ του ὑπερίτη, γυρίζε καὶ λέει τοῦ Σάντσου:

τοῦ εἶναι νέος ακόμα. Πὺς θὰ βγῇ. Δὲν μπορεῖ νὰ σβῇ αὐτὴ τὴν εἰκόνα. Κ' ἐκεῖ ποὺ εἶναι σκυρμένος στὰ λουλούδια—τόσην ὥρα τί εἶχε κάμει. Ξερρί-ζωσε ἕνα—ἡ μέση του πονεῖ. Τὸν πονεῖ ἀλήθεια. «Ἄχ» τὸν πονεῖ πολύ. Μὰ ἡ εἰκόνα δὲ σβύναται. Ὁ πόνος ὁ σωματικὸς δὲν μπορεῖ νὰ νικήσῃ. Θὰ ἦταν καλὰ νὰ φύγῃ. Νὰ βγῇ ὅζω στὸν κόσμο. Θὰ φύγῃ ἢ θὰ καθίσῃ; Ἡ ἀπόφασις τὸν βασανίζει ὅση νύκθ. Θὰ ἔμεινε ἢ θὰ ἐφύγε; Ποῦ θὰ πῆγαινε. Θυμῆθηκε ἦταν Κυριακή, καὶ ἦταν γάμος. Πῆγε ὡς τὴν ἐκκλησίαν. Στέκονταν ἀπὸξω πολλές γυναῖκες. Σὲ μιὰ γωνιά εἶδε τὴ Μαλάρω. Ἀπ' τὰ παιδιὰ ποὺ στέκονταν ξεκινᾷ ἕνας. Εἶναι ὁ Λαζός. Πᾶει νὰ περᾷ μπροστά τῆς. Κίνησε καὶ αὐτὸς ἀπὸ κοντὰ του. Ἐκείνη τὸ Γιῶργο κοιτάζει. Τρέχει γυρίζε μιὰ γειτονιά, ὕστερον πᾶει πάλι καὶ στέκεται ἀντί-κρυα. Ὅταν βραδυᾷται πᾶει περπάτο στὸ λόγγον. Ἐχουν βγῇ τὰ λαμπάκια. Ἐκαμε ἕνα βαντάκι, ἔβγαλε καὶ κάμποσα μὲ τὴ ρίζα καὶ τὰ φυτέψῃ στὸν κήπον του. Πρῶτ' ἀπὸ βγαίνει νὰ τὰ ποτίσῃ. Ἄν εἶχε ἀπὸ κείνες τίς πόρινες πέτρες νὰ στρώσῃ γύρω στὰ λουλούδια! Εἶχε δὴ καὶ ἄλλοι ἔτσι. Κ' οἱ λόγγοι εἶχαν. Μὲς τίς τρύπες τοὺς θὰ φυτέυε ἀγριο-λουλούδα τσιμπουκάκια. Τὰ παιδάκια ἀπ' ὅζω θὰ εἶχαν φούρνους νὰ παίζουν στὶς μικρὲς σπηλιὲς τοὺς.

— Εἶδες νίκη;

Τέτιν νίκη, «περιφανὴ νίκη» τελευτήσε καὶ ὁ Ράλλης τὴ Δευτέρᾳ στοὺς οἴλους του, ὕστερ' ἀπὸ τὸ κοινοβουλευτικὸ γκεμενοσάκισμά του.

Ἐκείνη πάλι ἡ φοβέρα του, ἀπὸ αὐτὸν ἀρχί-ζει ἡ ἐργασία μας—τί νὰ σημαίνει ἐργασία; Μήπως ὁ Ράλλης ξαναθυμήθηκε τίς ἀξέχαστες σκηνίδες καὶ τίς ἀντιβασικὰς του ρουκέτες καὶ μὰς φοβερίζε μ' αὐτὰς;

Ἄν εἶν' ἔτσι, πρέπει μὲ κάθε τρόπο ὁ Ράλλης νὰ φηριστῇ ἰσόβιος πρωθυπουργὸς γιὰ νὰ γλυτώ-σουμε ἀπ' αὐτὰς τίς ἀναγούλας.

ΣΤΟ

Ζήτημα τοῦ Πολυτεχνείου καὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ἀκαδημίας δὲν ἀνακατεῦνται καθόλου γιὰτ' εἴταν ὁλοκληρωθῇ ἡ ἐργασία γιὰ μὰς καὶ ἔρρισε τὰ πράγματα νὰ ξεπερδεύτῃ ἀπὸ κείνους ποὺ εἶχαν σφύρει νὰ λυθῇ ἔτσι ἡ ἀλλοτρίωσις τὸ οἰκογενειακὸ αὐτὸ ζήτημα. Ὅτε σήμερον ξεπερδεύτηκε θὰ πούμε λέξη, γιατί δὲν ξέρομε ἂν καλὰ ἢ κακὰ ξεπερδεύτηκε.

Τὸ μόνο ποὺ μποροῦμε νὰ σημειώσουμε εἶναι πὺς ὁ κ. Καλλιφρονᾶς—τῆς Παιδείας, βέβαια!—ἔνοιζε αὐτὴ τὴν φασαρία πίνοντας γιὰ νὰ φῇ καὶ κάποιον σπᾶνι τὸν δικῶν του ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο, ἀφοῦ ἡ προστασία τοῦ Παιδευτικοῦ καὶ τοῦ Καλλιστο-χου δὲν τοῦ ῥάνηκε ἄρα καὶ γιὰ νὰν τὸν δοῦναι στοὺς κίχους.

Ἐπρεπε λοιπὸν καὶ λόγου του κατὰ νὰ κάμει, ἔτσι γιὰ νὰ μὴν περᾷ καὶ ὁ φρενιστὸς Νοέμβρης δί-χως φοιτητικὰς διαδηλώσεις—καὶ τὸ κατᾶρε. Μπαρὰ του!

Η ΑΡΑΧΝΙΑΣΜΕΝΗ

Τὴν ἔβλεπεν ν' ἀναβαίνει τὸ βουνὸ πὺς τὸ μα-ναστῆρι γοργὰ, σκυρτὰ, κοιτάζοντας συχνὰ πίσω σὰν νὰ εἶχε φόβον μήπως τὴν κινηροῦσαν τυλιχμένη σ' ἕνα μαῦρον, πλατὺ φορεμα, φοροῦσε στὸ κεφάλι ἕνα μαῦρον σαιμπέρ, ποὺ σκαπάζε τὸ πρόσωπό τῆς καὶ μονάχα ἄφηνε τὰ ἄκρα τῆς εὐλαβείας—μάτια ποὺ ὅσοι τὰ εἶδαν τὰ εἶπαν φλογερὰ. Ὅταν ἔφτανε στὴν πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ εἶδεν σφιγγότερα τὸ σαιμπέρ τῆς, διέβαινε βιαστικὰ τὴ μεγάλη αὐλὴ καὶ ἀνέβαινε γοργότερα τὴν πέτρινη σκάλα κατὰ τὸ

Κίνησε πάλι γιὰ τὴν ἐξοχὴν. Κάπου καθίσε σὲ μιὰ πέτρα. Μὰ θὰ μπορούσε νὰ ἴνῃ ματρός; Ὅχι, ἦταν ἀδύνατο, ἔλεγε μόνος του. Καὶ τὸ μέλλο του ἦταν κλεισμένο ἀπὸ παντοῦ. Εἶχε πᾶν τοῦ πατέρα του νὰ μείνῃ. Νὰ μὴ σπουδάζῃ τίποτα.—Γιατί λοιπὸν εἶχε φτάσει ὡς αὐτὸς; Νὰ πῆγαινε πάλι στὸ Πολυτεχνεῖο; Ἀλλ' αὐτὸς στίς ἐξέτασεις κόν-τεψε νὰ τρελλαθῇ. Κ' ἔπειτα νὰ φέιγ πέντε χρό-νια ακόμα καὶ ὕστερον τὴν Εὐρώπην ἄλλα γιὰ νὰ σφάξῃ τὴν ἡλεκτρολογία ποὺ ποθεῖται! Καταλα-βαίνει πὺς ἡ ἀπόφασίς του ἡ περασμένη νὰ πᾶν στὸ Πολυτεχνεῖο ἦταν ἄρρωστη. Γιατρός; λοιπὸν; ποῦ.

Θυμῆθηκε πάλι τίς πέτρες. Καὶ κίνησε. Ὅταν πρόβαλε ἀπὸ ἕνα ψάλλωμα, πίσω ἔβλεπε πρόβατα ἀναπαμένα. Σκύλλος δὲ γυρίζε. Προχωρεῖ λίγο μὲ φόβον. Θὰ ἦταν ἴσως ἀνέμεσα στὰ πρόβατα καὶ ὁ σκύλλος. Γυρίζε πίσω. Μὲς φωνὴ τοῦ ἔρχεται ἀπὸ πᾶνω.

— Γιατί γύρεις πίσω βρε!

— Φοβάμαι κανένα σκύλλο.

— Δὲν ἔχω σκύλλο. Ὅχι.

Ὅμως περπατᾷ. Ἡ ἰδέα τοῦ φόβου δὲν μπορεῖ νὰ φύγῃ ἀπὸ μέσα του. Ὑστερα τί τις θέλε τίς πέτρες ἀπ' τὸ λόγγον! Θὰ ἔρρισε μιὰ πεζούλα γύρω γύρω στὰ λουλούδια.

γυναίκε. Χρόνο τώρα, χειμῶνα καλοκαίρι, δὲν ἄφηνε γιορτὴ, μεγάλη, μικρή, Κυριακὴ νὰ μὴ λειτουργηθῇ στὸ μοναστήρι. Μπαίνοντας στὸ γυναικίτη πήγαινε ἴσια στὸ καφάσι ποῦ τὸ χώριζε ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν κολλοῦσε ἐκεῖ τὸ πρόσωπό της καὶ κοίταζε κάτω ἀκίνητη, ἄλαλη σὰν ἀπὸ πέτρα. Κάποια φαρμακερὴ γλῶσσα διαλαλοῦσε πῶς οὔτε σταυρὸ ἔκανε. Ἀπολείτουργα γοργή πάντοτε ἔπαιρνε τὸν κατήφορο. Κανείς δὲν ἤξερε ποιά εἴτανε, κανείς δὲν εἶδε ἄλλο ἐξὸν τὰ μάτια της—τὰ μαῦρα τὰ σπιθόβολα μάτια. Οἱ ἄνθρωποι ποῦ εἶναι περίεργοι καὶ κακοί, στὴν ἀρχὴ παραξενεύτηκαν καὶ πᾶσχισαν νὰ μάθουν ποιά εἴταν, ταχὶ ἀπελπίστηκαν, τὸ πῆραν στ' ἀστεῖο, τὴ βάρτισαν ἀραχνιασμένη, κ' ἔτσι γιὰ πείσμα κάποτε τὸ φώναζαν σὰν περνοῦσε γοργή, σκυφτὴ φεύγοντας στὸ δρόμο κάτω.

*

Ἡ ἐκκλησία τοῦ μοναστηρίου, ἡ ἔμορφη, εἶναι στολισμένη τὰ γιορτερά της. Λάμπουν οἱ ἀσημένιες εἰκόνες στὸ τέμπλο ἀπὸ τὰ τόσα ρῶτα, τὰ λαυλούδια ποῦ στολίζουν τὴν ὥραια Πύλη, ἡ φασκομηλιά ποῦ εἶναι σκερπισμένη κάτω, γεμίζουν τὴν ἐκκλησίαν μυρουδιά, τὸ μωσχολίθανο θολώνει τὸν ἀέρα. Κόσμο γεμάτη. Τὰ στασίδια ὅλα πιασμένα, οἱ χοροὶ γεμάτοι. Κάτω στὸ νάρθηκα—τὸ μικρὸ παρακλήσι ποῦ εἶναι ἐνωμένο μετ' τὴν κεντρικὴ ἐκκλησίαν—γυναῖκες πλῆθος. Ὀλονυχτιὰ μετ' Δεσπότη. Θὰ χειροτονήσουν αὐριο στὴ λειτουργίαν Διάκκο τὸ νέο καλόγερο τὸ Γαβριήλ τ' ἔμορφο πλῆλινος πούλο μετ' τὰ γαλανά μάτια, τὰ ξανθὰ μαλλιά. Δὲν εἶναι δυὸ χρόνια ἀκόμη π' ἀνέβη στὸ μοναστήρι καὶ ὅλοι εἶχαν νὰ κάμουν μετ' τὴν ὀνομαζομένην. Καὶ δὲν μπορούσε νὰ γίνῃ ἄλλοιότιμα. Κάτω στὴ χώρα προτοῦ καλογερέψῃ τὸ καμάρι τοῦ κόσμου εἴταν, ἡ λαχτάρα τῶν γυναικῶν γιὰ τὴ σεμνότητά του καὶ τὴν ὁμορφιά του. Ἀποβραδὶς ἐψάλλε μετ' τὴ γλυκύτατη φωνή καὶ κανείς δὲν ἐκλείπει μάτι. Ὁ Δεσπότης ὁ γέρος καθισμένος στὸ Δεσποτικὸ γιὰ πρώτη φορὰ δὲν ἐκοιμήθηκε. Ὅλα ἐπαίνουνταν νὰ πανηγυρίζουν. Ἀκόμα καὶ ἡ Ἀραχνιασμένη παράτησε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ γυναικίτη. Τὸ καφάσι καὶ στάθηκε στὴν πόρτα τοῦ νάρθηκα ποῦ ἐνώνει τὴν κεντρικὴ ἐκκλησίαν, ἄλαλη ὅμως, ἀσάλευτη σὰν ἀπὸ πέτρα. Μόνο κάθε τόσο σὰν ἀνατριχίλα ἔσαιε τὸ κορμί της, ἔσφιγγε κάποτε τὸ μαῦρο, πλατὺ φόρεμα καὶ κάποιος ποῦ τὴν ἐβλεπε ἔλεγε κατόπι πῶς ἡ ἀναπνοή της εἴτανε βαρειά, δύσκολη, σὰ νὰ πενοῦσε.

Στὸ γύρισμα βρίσκει τὴ Μαλάμω. Κάθονταν σ' ἓνα βράχο μετ' παλιὰ φορέματα, σκισμένο μαντήλι. Τὸν βλέπει, σκύβει τὸ κεφάλι σκεπτικῶς. Ὑστερὰ γυρίζει τὴ ματιά της μακριὰ σ' ἓνα σύννεφο. Στρίφει πάλι νὰ τὴ δῇ. Τὰ ρούχα της τοῦ φέρουν λύπη. Αὐτὴ κοιτάζει μ' ὀλάνοιχα μάτια τὰ πατήματά του καὶ προσηλώνεται ἄλλοῦ τὸ βλέμμα της περιλυπο. Τὴ νύχτα εἶχε βραχνῶ.

Κάποτε κάθεται στὸ παραθύρι ψηλά. Μιά λύπη ἔχει κατακαθίσει στὸ μυαλό του καὶ μένει ἐκεῖ παντοτεινὰ καυτερή. Βλέπει τὸ μικρὸ ἀδερφάκι του ἀνάγνωστο. Χαμογελά καὶ τὸ παίρνει στὰ γόνατα. Κεῖνο προβάλλει τὸ ξανθὸ κεφάλαι ἀπ' τὸ παραθύρι κάτω νὰ ἰδῇ. Τὸ τραβάει πίσω μετ' ῥίση. Ἄν τινάζονταν αὐτὸς ἔτσι ξάφιστα νὰ τὸ πετάξῃ κάτω; πῶς; Δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ στὸ σπίτι. Ὅλα τοῦ εἶναι ἐνάντια. Οἱ γονεῖς του ὀχτροί. Θυμῆθηκε τίς πέτρες. Εἶναι πρῶτ' ἀκόμα, κινεῖται. Κινεῖται μετ' μίαν ἐλπίδα κρυφὴ ἴσως τὴ βοῇ πάλι στὸ δρόμο. Ἴσως πήγαινε στίς συκιές τους, στ' ἀμπέλι. Πάλι ἡ ἰδέα νὰ τὴ δῇ ἀντίκρυα του τὸν θυμόνει. Ὅμως θὰ ἤθελε νὰ τὴ βοῇ ἀπὸ τῆς μιλήσει. Ἴσως ἦταν ψέματα. Κι' αὐτὴ τὸν ἀγαπάει ἀκόμα. Ἄν περάσῃ ἀπ' τὸ σπίτι του καμιά μέρα, θὰ τῆς χτυποῦσε τὸ τζάμι νὰ γυρίσῃ νὰ κοιτάξῃ. Πῶς θὰ ἔσκαζε τὰ

Περνώντας τὰ μεσάνυχτα, οἱ ἄλλες γυναῖκες καθισμένες στὰ στασίδια λαγοκοιμούνται, οἱ ἄντρες ἀκουμπώντας τὸ κεφάλι πίσω βαστούν κλεισμένα τὰ μάτια. Ἀντηχοῦσε μόνο ἡ φωνὴ τοῦ καλόγερου ποῦ διαβάζει νυσταγμένα καὶ τὰ ἀργὰ πατήματα τῶν καλογέρων ποῦ ἐτοιμάζονται γιὰ τὸν ἔθρο.

Ἐφτάσεν ἡ στιγμή τῆς λειτουργίας. Ὁ Γαβριήλ φόρεσε τὸ στιχάρι, πῆρε στὰ χέρια τὸ χειριδωξέστον—τὴ μεγάλη ἄσπρη λεκάνη—καὶ τὸ μεγάλο ἄσπρο λεγέρι καὶ ἐστάθη πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Εἶχεν ἀρχίσει ἡ λειτουργία μεγαλόπρεπη, φανταστικὴ, ἡ φωνὴ τῶν φαλτάδω ἀντηχεῖ πανηγυρικὴ, ὁ Δεσπότης ντυμένος στὰ χρυσὰ φαίνεται χαρούμενος. Ἐφτάσε ἡ στιγμή τῆς χειροτονίας. Δυὸ διάκκοι ὁδηγοῦν τὸ Γαβριήλ στὴν ὥραια Πύλη.

— Κέλευσον, κελεύσατε, ἐτόνισε ὁ διάκκος μελωδικῶς.

— Ἡ θεία Χάρη, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῶ... ἀντήχησε βαθειὰ ἡ φωνὴ τοῦ Δεσπότη νὰ λείψῃ τὴν εὐχή. Ὁ Γαβριήλ γονατίζει, ὁ Δεσπότης ἐκτελεῖ τὸ μυστήριον, οἱ ψάλτες ψέλνουν ἀργὰ καὶ μελωδικὰ τὸ Κύριε ἐλέησον.

Ἡ εὐχὴ ἐτέλειωσε, ὁ νέος Διάκκος σηκώθη, ὁ Δεσπότης κρατῶντας τὸ ὥραριον τοῦ νέου Διάκκου πρόβαλε στὴν ὥραια Πύλη καὶ δείχνοντάς το στὸ λαὸ, μετ' φωνὴ ζωηρὴ φώναξε.

— Ἀξίος.

— Ἀξίος, ἀκούστηκε ἀπ' ὅλα τὰ στόματα, οἱ ψάλτες ἄρχισαν νὰ τὸ ψέλνουν μελωδικὰ ἀργὰ, ὅταν κάποια κίνηση ἔγινε κατὰ τὸ νάρθηκα. Ἡ ἀραχνιασμένη, ἡ μαυροφόρα ποῦ στέκονταν ὡς τὴν ὥρα ἀκίνητη, ἄξαφνα ἐταράχθη, διασκέλισε τὸ μικρὸ σκαλοπάτι τῆς πόρτας, ἐστάθη, μετ' μιά γοργὴ κίνηση ἔβγαλε τὸ τσεμπέρι της, κάτι μαῦρα πλούσια μαλλιά χίθηκαν στοὺς ὤμους της.

— Ἡ Μαρίνα τοῦ Κουραίτη, φώναζαν ὅλοι.

Μὰ ἐκεῖνη χωρὶς νὰ προσέξῃ, στὴ στιγμή ποῦ ὁ χορὸς ἄρχισε νὰ ψέλνει, τὸ ἄξιος, ἀπλωσε τὰ χέρια της κατὰ τὸ Δεσπότη καὶ

— Ἀνάξιος, φώναξε μετ' τρεμάμενη μὲ δυνατὴ φωνή, ἀνάξιος.

Στὴν ἀρχὴ τοῦς θάμπωσε ὅλους καὶ κοίταζαν σὰν ξενοημένοι τὴν πανέμορφη κόρη. Ἐπειτα σὲ μιὰ στιγμή σὰ νὰ πείσμωναν.

— Ἀξίος, βροντοφώνησαν.

— Ἀνάξιος, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνη.

Ὁ Δεσπότης θύμωσε, οἱ παπάδες ἄρχισαν νὰ μουρμουρολογῶν βλαστήμιες, οἱ ἄντρες τὴν ἔσπρω-

ξαν, οἱ γυναῖκες τὴν τραβήξαν, ὅλοι ἔλεγαν.

— Εἶναι δαιμονισμένη, ἤρθε νὰ κλείσῃ τὸ δρόμο τοῦ παιδιοῦ, ὁ διάβολος τὴν ἔβαλε.

Τὴν τραβήξαν ὅσοι. Ἐκεῖνη ἔξακολουθεῖ νὰ φωνάζῃ, ἀνάξιος. Μὰ ἔπειτα εἶτε ἀπὸ τὴν κατακραυγὴ, εἶτε γιὰ τὴν παράλυσιν ὁ πόνος, λύθηκε σὲ δάκρυα, σὲ μοιρολόγια, καὶ ἄρχισε νὰ μιλεῖ σὰ λαχανιασμένη, κομπιαστά.

— Μ' ἀφάνισε... εἶναι δικός μου... τὸν ἀγάπησα... μ' ἐχάρηκε... εἶμαι δική του... μ' ἀγάπησε.

Δυὸ γυναῖκες τὴν κρατοῦσαν γιὰτ' ἔκανε νὰ σηκωθῇ.

— Ἀφ'στέ με, τί σὲ ἔκανα, ἡ ἄμοιρη.

Καὶ ξανάρχισε νὰ λέῃ. Ἐπειτα σὰ ν' ἀπόκαμε ἔπαψε. Καθισμένη καθὼς εἴτανε στὸ σκαλοπάτι τῆς σκάλας ποῦ πάει στὸ γυναικίτη, ἔγυρε τὸ κεφάλι της, σκέπασε τὸ πρόσωπό της μετ' τὰ χέρια καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ βουβα, ἡσυχα. Οἱ γυναῖκες σὰν τὴν εἶδαν ἔτσι τὴν ἄφησαν καὶ ἐπῆγαν ν' ἀκούσουν τὴ λειτουργίαν. Ἐμμεῖς μονάχη βρέχοντας τὰ χέρια της μετ' δάκρυα ποτάμι.

Ἡ ἀκολουθία μέσα τέλειωσε. Ὁ νέος διάκκος ὠχρὸς βγήκε καὶ σταθῇ μπρὸς στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἄρχισε νὰ λέῃ.

— Ὁρθοὶ μεταλαβόντες...

Ἡ φωνὴ του στὴν ἀρχὴ ἔτρεψε, μὰ κατόπι ἀντήχησε γλυκειά, ἁρμονικὴ, δυνατὴ. Ἡ Μαρίνα (ἡ ἀραχνιασμένη) ποῦ σκυμμένη ἀκόμα ἔλαιγε, ἔκουσε, στήλωσε τ' ὄμμαρφο κεφάλι της, ἀφίγκραστη μιὰ στιγμή, ἔπειτα τινάχτηκε ὁλόκληρη, τὰ δάκρυα ἐξέβηθησαν, τὰ μάτια της ἄστραψαν καὶ ἐχύθη ἀκράτητη στὴν ἐκκλησίαν μέσα. Μετ' φωνὴ στριγγή, σπικραχτικὴ.

— Ἀνάξιος, φωνάζει, ἀνάξιος.

— Διῶξτε τὴν τὴ δαιμονισμένη, εἶπε ὁ Δεσπότης.

Ἐνας καλόγερος χοντρός τὴν ἔσπρωξε, οἱ γυναῖκες τὴν τραβούσαν καὶ ἐκεῖνη.

— Φεύγω μονάχη μου, εἶπε, μὰ γιὰ τελευταία φορὰ, ἀνάξιος.

Ἐφυγε γοργή. Μὰ ἡ περπατησιὰ της ἦταν τώρα τρεμάμενη, παραπτατούσε σὰν μεθυσμένη. Ὅταν κατέβη τίς σκάλες καὶ ἔφτασε τὴ μαντρα ποῦ κλεῖ τὸ μοναστήρι ἐστάθηκε, κοίταξε κατὰ τὴ μεγάλη αὐλή. Ἀγναντῶσε τὴν ἐκκλησίαν ἄγρια καὶ ἔπειτα μετ' ὀργὴν ἀπλώνοντας τὰ χέρια της.

— Νὰ στὴν πίστη σας, διὰδόλοι! φώναξε καὶ πῆρε τὸν κατήφορο.

Ἦδρα, Νοέβρι 1905.

ΜΗΤΣΟΣ ΑΝΘΕΜΗΣ

γέλοια. Ἐφτάσε στὴν κορφή τοῦ βουνοῦ. Μόλις βλέπει ποῦ θὰ πατήσῃ. Τὰ κλαδιά, οἱ βράχοι, τὰ βουνὰ στὸν ὁρίζοντα ὅσα παίρνει ἡ ματιά του ὀρθώνονται κατασκώτεινα μετ' τὸ μυαλό του. Κάποιος σὰ νᾶχε σύρει ἓνα μαῦρο πέπλο στὸ νοῦ του. Τ' ἤθελε νὰ ρίξῃ τὰ χαρτιά σ' ἐκεῖνη τὴ γριὰ τὴ μάντισσα. Ἀπὸ κείνη τᾶς μάθει ἡ μάνα του. Καὶ τὴ νύχτα εἶχε φωνάζει στὸν ὕπνο του Μαλάμω... Μαλάμω. Εἶχε φωνάζει; Γιατὶ νὰ φωνάζει;.. Μαλάμω... Μαλάμω... ὅχι φωνάζει. Δὲ θυμόνταν. Ἡ μάνα του τὸ πρῶτ' αὐτοῦ. Πῶς θὰ κρύβονταν. Νὰ μὴ ξαναφωναίξῃ. Ἐπρεπε νὰ καθόνταν ἄγρυπνος ὅσο μπορούσε μετ' τὴ λάμπα. Πάλι θὰ τῶλεγον. Πῶς δὲν κοιμάσαι; Πῶς μπορούσε νὰ ξεφύγῃ. Νά! κάθεται νύχτα μεσάνυχτα... Ἀκούεται μιὰ φωνὴ ποῦ μαντεύει τὴ φωνὴ τῆς μάνας του... Ταράζεται... Ἀναστενάζει. Μιὰ παλιὰ δύσπνοια τοῦ σφίγγει τὸ λαιμό. Κοιτάζει γύρω νὰ ἰδῇ ἂν εἶναι λυψέρος. Τὸν ἡσυχαίνει τὸ φῶς καὶ ὁ ἀέρας. Μόνο ἓνα μαῦρο σύννεφο βαθαίνει τὸ στήθος του. Κ' ἡ φωνὴ πούχε ἀκούσει καὶ σκιαχτήκε, ἓνα παιδί εἶχε φωνάζει. Ἡ ἐρημιά, τὸ ξάγναντο τοῦ ἡσυχαίνει τὰ νεῦρα. Μὰ δὲν ἦταν ἔτσι στὸ Πολυτεχνεῖο ὅταν τοὺς ἐκλείσαν γιὰ τίς ἐξετάσεις. Κ' ἡ πρώτη του ὁρμὴ ἦταν νὰ τρέξῃ ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα τὴ βαρειά ἐκεῖνη νὰ ἰδῇ

φῶς, αἶρα.

Προσέχοντας καταγίε εἶδε μιὰ πέτρα τυπητή, πολυκέντητη. Τὴν πῆρε. Κι' ἄλλες κατώτερες σιμά τίς πῆρε. Μιὰ ἰδέα τοῦ καίει περισσότερο ἀπ' τίς ἄλλες. Πῶς θὰ ξανάβρῃ τὴν ἐξοχή; Κάποια γυναῖκα ποῦ ὁ ἄντρας της ἦταν ξενητεμένος ἔκαμε παράπονα, γιὰτὶ νὰ περναῖ κάθε μέρα ἀπ' τὸ σπίτι της. Γιὰ ποιά περνοῦσε νὰ βλέπῃ; Εἶχε φορτώσει τὸ ζερεβὶ τοῦ χέρι κοντὰ στὰ στήθεα καὶ κρατοῦσε καὶ στὸ δεξιὸ πέτρας. Ἀρχίσε νὰ γυρίξῃ κατὰ τὸ χωριό. Βρῆκε μιὰ ποῦ τοῦ ἄρεσε. Ἐσκυψε τὴν πῆρε. Τὰ χέρια του δὲ σήκωναν ἄλλες. Παραμυπρόστα ἄλλη δὲν ἔμοιαζε μετ' καμιά, ἀπ' ὅσες εἶχε. Βόλεψε τίς ἄλλες καλύτερα γιὰ νὰ σηκώσῃ καὶ αὐτὴ. Εἶχαν φτάσει ὡς τὸ σαγόνι του. Μετ' κόπο τίς κρατοῦσε. Εἶδ' ἄλλη μικρὴ περὶφραν. Τὴ καταλάβαινε δὲ μπορούσε νὰ τὴ σηκώσῃ καὶ ἐκεῖνη. Μὰ ἔσκυψε νὰ τὴν πᾶρῃ. Ἡ θέλησή του εἶχε ἀδυνατίσει. Ἡ ἀπόφαση μόνο μ' ἐξωτερικὴ βοήθεια τοῦ ἔρχονταν. Τὰ διλήμματα τὸν καταβάλλουν. Τοῦ ἔπεσαν ὅλες ὅσο νὰ πάρῃ τὴ μιὰ ἐκεῖνη. Τίς βόλεψε δύσκολα καὶ κίνησε. Περπατοῦσε μετ' δυσκολία. Ὁ ἥλιος τὸν ἔκακε μεσημεριώτικος. Τὸ βάρος τὸν κατακούραζε. Κοίταξε τὸν ἴσιο δρόμο κόκκινο. Μιὰ γυναῖκα φάνηκε. Στάθηκε λίγο αὐτός. Τὸν κοίταξε παράξενα.